

4. Bibliographie der Schriften

**August Hermann Franckens, S. Theol. Prof. & Past. til S.
Ulrich i Halle, og Gymnasii Scholarchæ, Haand=Postill,
Eller Korte Prædikener Paa Søndage og ...**

Francke, August Hermann

Kopenhagen, 1752

Den 18. Sond. efter Trinit.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

rene, og ustraffelige Guds børn, midt iblant den vanartige og forvendte slægt, og finne iblant dem, som de himmelske lys i verden.

Beslutnings-Bøn.

Herre JESU, velsigne dette ord paa alles vores siele, og stil dig selv os formedelst din Aland altid for til et speyl udi al vor omgengelse, paa det at dit navn ved os maa herliggiøres i alle vore gierninger og ord. Dertil forlene os din Guddommelige kraft, for din egen styld.
Amen!

Den 18. Sønd. efter Trinit.

Kiernen af Loven og Evangelium.

Gud, som bød lyset skinne frem af mørket, skinne i vore hierter formedelst sit ords forkyndelse, og forlene os sin villies erkendelse, i al aandelig viisdom og forstand; at vi kunde omgaaes værdeligen for HERREN til al behagelighed, og være frugtbare i al god gierning, og vore til Guds og Christi erkendelse; styrkede i al styrke efter hans herligheds kraft. Amen!.

Sasselige i HERREN! Det er bekjendt, at ligesom den Hellige Skrift, i henseende til bøgerne, bliver inddelt i det gamle og nye Testamente bøger, den ligeledes,

des, i henseende til sit indhold, bliver inddelte i Loven og Evangelium. Loven kaldes den lærdom i den Hellige Skrift, der foreholder os, hvad Gudsfordrer af os, hvordanne vi skal være, og hvad vi skal gøre. Men ved Evangelium forstaaer man lærdommen om Jesu Christi Naade, hand som har opfyldt Loven for os, os til salighed, saa den retfærdighed, som loven cæster, fuldkommes i os, item lærdommen om troen til denne vor Frelsere, ved hvilken vi blive deelagtige i naaden, hvor ogsaa den lærdom om naadens midler henherer. At man ret veed og forstaaer dette, hvad nemlig Loven og Evangelium er, det er saa hoyt forneden til sandheds erkendelse, at ingen, som ikke veed, hvad Lov og Evangelium er, eller vel stiller det ene fra det andet, kand med sandhed rose sig af, at hand har fatter nogen ret mening af det Guds ord, som er indbefattet i den Hellige Skrift.

Men man maa vide, at der er to slags Kundskab til, den naturlige og den aandelige Kundskab. Den naturlige Kundskab er den, som et menneske, der endnu ikke er omvendt til Gud, fatter og begriber ved sin naturlige forstand, naar en lærdom fremsettes for ham. Men den aandelige Kundskab er den, som mennesket ikke just umiddelbar, men ordentlig viis middelbar formedelst ordet erlanger af den Hellig Aaland, der ved det samme ophyser hans herte, at hand kand udsige aandelige ting med aandelige ord, saasom Paulus taler derom i Cor. 2, 13. og strax derpaa v. 14. beskrefter, at det naturlige menneske, det er, mennesket,

nisset, saadan som hand er uden naaden, med al sin fornuft, konst, sandser og formue, naar hand endog er allerbest stikker, (efter Lutheri forklaring i anmerkningen i bredden,) fatter ikke de ting, som høre Guds Aand til; thi de ere ham en daarlighed, og hand kand ikke kende dem; thi de dømmes aandeligen, hvilket et aandaligt menniske, der har Guds Aand, allene kand giore. Udaf hvilken Pauli Ierdom enhver let kand satte, at hverken Lov eller Evangelium, men allermindst Evangelium kand ret forstaaes af os, dersom vi ikke soege at faae ret forstand paa begge dele uaf Guds ord, og den Hellig Aand ikke oplyser vort hierge, saa vi kand forstaae Guds ord, ikke efter kierdets, men efter aandens sind. Jeg vil haabe, vi herom bedre og tilstrekkeligere skal overbevises af vor dags Evangeliske tekst. Lader os danndingelig paakalde Gud, at hand dertil vil forlene os sin Gud-dommelige naade, udi HErrrens ben: Vor Fader, du som o. s. f.

Texten.

Matth. Cap. XXII. v. 34-45.

Sen der Pharisæerne hørde, at JEsus havde stoppet munden paa Sadducæerne, forsamlede de sig tilsammen. Og een af dem, en Skriftklog, tilspurde og fristede han, og sagde: Mestere, hvilket er det store bud i Loven? Men JEsus sagde til ham: Du II. Deel. O o skal

skal elske H^Eren din Gud i dit gandske herte, og i din gandske siel, og i dit gandske sind. Dette er det første og store bud. Men det andet er ligesom dette: Du skal elske din næste, som dig selv. Udi disse to bud hænger al loren og Propheterne. Men der Phariseerne varer tilsammen, spurde Jesus dem, og sagde: Hvad tykkes eder om Christo? hvis Son er han? De sagde til ham: Davids. Han sagde til dem: Hvorledes kalder da David ham i aanden en H^Ere? der som han siger: H^Eren sagde til min H^Ere: Set dig hos min høyre haand, indtil jeg legger dine fiender til dine fodders fodstamme. Efterdi nu David kalder ham en H^Ere, hvorledes er han da hans Son? Og ingen kunde svare ham et ord, og ingen torde ydermere giøre spørsmaal til ham efter den dag.

Haf denne nu opståtte Evangeliske text vil vi da i Guds navn befrage

Kiernen af Loven og Evangelium, og det,

- I. Hvorledes det naturlige menneske ikke forstaer den i sandhed, og
- II. Hvorledes derimod det aandelige menneske i sandhed smager og erkien-
der den.

H^Er.

Herr Jesu, vi vide, at Loven er givne ved
Mose, men Naaden og sandheden er bles-
ven ved dig. Dersor ville du eg paa næv-
nende tid være til stede hos os med din
naade, paa det vi ved dig maae erklaende
sandheden, forstaae baade Lov og Evan-
gelium ret, og tillige bruge og anvende
begge dele i Guds rette orden. Amen!

Afschandling.

Den første Deel.

Svad nu, Elselige i Herren, det første
strykke er angaaende, som vi denne gang
have for os at betragte, nemlig, at det
naturlige menniske et blind baade i
Lov og Evangelium, og hvorken ret for-
staer kiernen af det ene eller af det ander,
saaledes vidner vor ganske Evangeliske text her-
om. De, som den Herr Jesus her havde at giore
med, vare ikke saadanne folk, som fattedes paa na-
turlig forstand, at de jo kunde naturlig begrebet en
ting; saa var det heller ikke saadanne folk, som in-
gen undervisning havde hørt af deres ungdom, at
de for deres store vankundigheds skyld skulde været
uforstandige i den Hellige Skrift: men det var Phar-
iseer og Skriftiloge folk, som i almundelighed
overgik andre i vittighed og forstand, ja og dertil i
lerdom, hvilken de havde besluttet sig paa fra deres
ungdom op. Men ved det altsammen vare de intet
andet, end naturlige mennisker, der endnu ikke vare
omvendte ved den Hellig Aaland, og hvad de forstode
og erklaende, det erklaende de kun saa viit, som ved

Oo 2

for-

fornuftens og deres naturlige forstands kraeftter
skee kunde. Om de endskjont og tyktes sig at være
klogere, end Sadduceerne, som Christus just ny-
lig havde stoppet munden paa, saa traf dog ogsaa
just det ind hos dem, hvad Christus med fulde ord
havde sagt til de andre v.29. I fare vild, i det J
vide ikke Skrifterne, ey heller Guds kraft.
Meget langt var det fra dem, at de skulde holdet sig
selv for saa uforstandige. Thi i den post finde vi
meget mere det, der er tvertimod, i vor text, naar det
heder: Der de hørde, at JESUS havde stop-
pet munden paa Sadduceerne, forsamlede
de sig tilsammen, hvilket var noget, som skede af
dem i den mening, at de vare klogere og forstandi-
gere, og vilde vel legge den HErr JESU andre
spørsmaal for, som hand vel maatte lade blive ube-
svarede, paa det at hans auctoritet og anseelse
hos folket, formedelst denne erholdne seyer over
Sadduceerne, ikke skulde blive dem for stærk, og
de da skulde have des mindre at sige. Derfor kom
nu een af dem, en Skriftekldg, eller saadan een, som
gav sig ud for at forklare og lære andre Loven, til-
spurde og fristede ham, og sagde, det er, forde
et spørsmaal frem, ikke af vankundighed, men til
den ende, at hand kunde faae noget at holde om af
den HErrres JESU mund, hvorved hand kunde ind-
vile ham i hans tale, og ligesaadan stoppe munden
paa ham, som den HErr JESUS havde stoppet den
paa Sadduceerne. Men spørsmalet var dette:
Mestere, hvilket er det store bud i Loven?
Med hvilket spørsmaal hand efter al formodning
ikke har haft øye paa de 10. bud, som Gud har ind-
be-

besattet den moraliske Lov i, men paa de 613. bud, som Jøderne opregnede, og meent, at dette var en meget besynderlig viisdom, i sald man vidste alle disse bud, der varer saa mange i taller, saaledes, og kunde saaledes holde det ene imod det andet, at man var god for at stionne og sige, hvilket bud der havde fortrinnet i Skriften for alle de andre, og var vigtigere og helligere, end de andre. Men just herud i robede denne Skriftkloge sin og de andre Phariseers blindhed, og at de ved al deres formeente lærdom ingenlunde forstode tiernen af Loven. Thi, havde de forstaet denne, saa havde ikke deres hierte, sind og gemt været rettede paa saadanne udvortes spørsmaal af Loven, men paa tiernen selv, og saa havde de ikke omgaeds med gierninger, saa som Paulus taler, Det er, de havde ikke føgt deres salighed udaf Lovens gierninger, men maatte meget mere for deres fordervelses skyld, som de havde erklaerd af Loven, været bekymrede for, hvorledes de kunde blive befriede derfra, og altsaa været bekymrede for Christi naade til deres synders forladelse, saavelsom for hans kraft til deres grundige forbording. De syntes, det var en ret qvæstio Magisterialis, eller Wester-spørsmaal, hvorpaa Christus ikke saa let skulde svare dem; da dog enhver, der omvender sig til Gud, i sin omvendelses begyndelse maatte erklaende dette, hvad det er, Gud egentlig krever og vil have af ham, ligesom der og da staar Mich. 6,8. Hånd haver kundgiort dig, o! menneske, hvad got er; og hvad krever Herren af dig? uden at giøre ret, og at elste mislundhed, og at ydmyge dig, at vandre med din Gud?

No. 3

Men

Men Evangelium vare de endnu blindere ud. De vidste vel, at Christus var fo:jettet i Propheterne, men de sogte ikke deres salighed i Christo, men i Loven. Derfor anstillede de deres sporsmaale ikkun om Loven, og aldeles ikke om Evangelium, saasom de vare slet intet bekymrede for Christi sande fundstab, og forstode heller ikke, hvor meget der laae magt paa. Derfor, den gang den HErrre Jesus havde besvaret deres sporsmaal, Loven angaaende, og saae, at de nu vare til sammen, og des bedre havde fundet give tilkiende, hvad forstand de havde paa Evangelium, og komme hver andre til hielp derudi, saa spurde hand dem: Hvad rykkes eder om Christo? Som hand vilde sige: Vil I voere Mestere i Skriften, saa maae I vide, at Evangelium er det allervigtigste i den Hellige Skrift; men det tie I nu med, og fore kun et sporsmaal frem om Loven, hvilket I da saare robe eders blindhed med: dog, estersom I vil voere anseete for saa forstandige, saa vil jeg igien giøre et sporsmaal, og, have I spurt om Kiernen af buddene, saa vil jeg spørge om Kiernen af Evangelium. I rose eder af Israels haab, og forvente en Messias eller Christus; have I da vel lært af Skriften, hvis Son Christus skal være, hvilken eders Fædre have haabet paa, og hvilken I ogsaa selv haabe paa til Israels folkes forlossning? Der blev nu, i det de svarede: Davids Søn, deres store uforstandighed i Evangelium meget snart aabenbar, hvorledes de nemlig ikke erkendte Christum for andet, end en Davids Søn, hand som var et blot menneske, men ikke for Guds Son, da dog Kiernen af Evangelium

luum bestaaer deri, at Gud saa haver elsket verden, at hand haver groet sin Son den ene-
bærne, at hver den, som troer paa ham, ikke
skal fortabetes, men have et evigt liv. Hvor-
for de da og, da de sik at høre, hvad Christus gav til
svær igien paa deres svær, siden maatte holde mun-
den til; thi det heder v. 46. Og ingen kunde svare
ham er ord, og ingen vorde ydermere giøre
spørsmaaet til ham før den dag. Men hvor-
ledes nu Phariseerne og de Skriftkloge udi denne
deres blindhed og uforstandighed baade i Lov og
Evangelium, har været et billede paa alle naturlig-
sindede og u-omvendte mennisker, der dog vil være
kloge i at tale baade om Loven og Evangelium, der-
om skal siden meldes, saa meget som tiden vil tillade.
Nu gaae vi til det andet stykke.

Den anden Deel.

Hi have da altsaa og for det andet at over-
veye, hvorledes derimod det aandeli-
ge menniske smager og erkender kier-
nen baade af Loven og Evangelium. Her
finde vi Jesum Christum, hvilken Gud har givet
Aanden ikke efter maade, saasom den gives de
troende; (Joh. 3, 34.) om hvilken Esaias taler,
naar han figer cap. 61, 1. Den HErres HErr
salvet mig; og den Petrus ogsaa forsikrer om
Ap. 9, 38. at Gud salvede ham med den
Hellig Aand og kraft. Dette er Sønnen, som
er i Faderens skis, den haver forklaret (Joh.
1, 18.) os Guds willie, nemlig efter Loven og Evan-
gelium,

gelium, saa vi udaf hans Guddommelige lærdom maae annamme og lære Kiernen af begge. Her i vort Evangelium fremlegger hand v. 37-39. Kiernen af Loven i disse ord: Du skal elste HErren din Gud i dit gandste herte, og i din gandste siel, og i dit gandste sind. Dette er det første og store bud. Men det andet er ligesom dette: Du skal elste din næste, som dig selv. Thi at hand hermed har vildet fremlegge Kiernen af Loven, stadsfører hand selv v. 40. naar hand siger: Udi disse to bud hænger al Loven og Propheterne, saa viit nemlig, som Propheterne ogsaa lære og indførte Loven: Men Kiernen af Evangelium fremlegger hand ikke paa den maade i vor text, at hand skulde have sagt med udtrykkelige ord, hvori samme bestod, men Joh. 3, 16. i sin samtale med Nicodemus har hand med klare ord givet den tilkiende, saasom vi og tilforn have meldet, at det er denne, at Gud haver saa elsket verden, at hand haver givet sin Søn den ene- baarne, at hver den, som troede paa ham, ikke skulde fortabes, men have et evigt liv. Nicodemus, om hand endført ogsaa var en Phariseer og en Overste iblant de samme, saa kom hand dog med et oprigtigt herte til den HErrre Jesum, ikke for at friske ham; men disse udi vort Evangelium friede ham, derfor bleve de heller ikke agtede værd, at Kiernen af Evangelium skulde dem betrodes: dog alligevel sagde den HErrre Jesus dem saa meget, at de vel havde fundet komme til det sande lys, dersom de ikke havde elsket mørket mere end lyset.

Men ligesom den HErrre Jesus allerbest har er-
fiendt

Fiendt og lært andre kiernen af Loven og Evangelium, eller hvad det i begge dele fornemmelig kom an paa, saa erlange og de den rette smag og den rette erkendelse deraf, de som af hierret omvende sig til ham, blive hans sande disciple, og deelagtige i hans Aaland. Thi hvad for det første Loven angaaer, saa smage de sammes bitterhed i forstningingen i deres hiertes sande omvendelse, naar deres arve- og gisrlige synders dybe fordervelse udi slig omvendelse ret bliver dem opdekket og givet tilfiende, saa de nu see og føle, hvorledes de hidindtil have ligget under Lovens forbandelse, staaret i et fiendskab mod Gud, ikke vaeret hans Lov underdaniige, og heller ikke formaaet sligt, og derover ere stedse blevne under Guds vrede og under dødens og den evige fordommelses dom; men siden, naar nu den angst har drevet dem til Christum, der har forlost dem fra Lovens forbandelse, og de ikke alleneste have faaet syndernes forladelse ved troen til ham, men endog annammet den Hellig Aaland af ham, ved hvilken Gud nu har givet sin Lov inden i dem, og skrevet den i deres herte, saa smage og erkende de Loven endog paa en liflig maade, i det de da en alleerne vide, hvilket kiernen er af samme, nemlig, at elste Gud over alding, og sin næste som sig selv, men deres herte sind og gemyt er da ogsaa i sandhed opfyldt med fierlighed til Gud og deres næste, og om endfisjont synden haenger altid ved dem, saa lade de den dog ikke herske over sig, men stride derimod ved Christi kraft, overvinde den, og tage daglig afa det onde, men til i det gode, og jo mere og mere fornyles til Guds billede.

Oo 5

Men

Men hoad kiernen af Evangelium angaaer, saa erklaende og smage ogsaa de aandelig sindede mennesker den. Thi stiulet er taget bort af deres hister, saa de nu see ind i det inderste, erklaende den naaede og sandhed, som er bleven ved Jesum Christum, med troens synne, see hans herlighed, som den eenbaarnes af Faderen, antage ham i den sande troe, toe og rense sig udi hans blod, og mode for Guds ansigt, som besprengte og toede med hans blod, saae af hans synde naade for naade, og troste sig derved i sandhed, at Herren har sagt til ham, deres Herre: Set dig hos min høyre haand, indtil jeg legger dine fiender til dine fodders fodskamme. Thi saa stride de og i hans kraft, og troe paa det al-lerviseste, at alle deres fiender, synden, deres for-neimeste fiende, med alt sit anhang ere lagte under deres Herres fodder, men de skal komme til at triumphere og regnere med ham i evig glorie og herlig-hed. Dette er altsammen kraft og sandhed hos et aandeligt menneske, der erklaender dette udaf Evangelium i den Hellig Alands lys.

Tilegnelse.

Gesterat der nu i forthed er betragtet, hvor blind og usforstandig det naturlige menneske er paa Loven og Evangelium, men at der imod det aandelige menneske smager og erklaender Kiernen baade af Loven og Evangelium, saa er det det nærmeste, at jeg for det første vil bekræfte for eder, at saa mange af eder, som endnu staae i deres naturlige tilstand, og ikke ere blevne delagtige i den Hellig Alands oplysning, ere ligesaaledes blinde

og

og uforstandige paa Loven og Evangelium, som de Skriftkloge, Phariseerne og Sadduceerne har veret til deres tiid. Der er ingen forskiel paa eder, enten I ere unge eller gamle, eenfoldige eller Kloge, kvinder eller mænd, lærde eller ulærde. Hvo som ikke har af hiertet omvendt sig til Gud, men fremturer i sit ubodfærdige væsen, hand er fattig, elendig, nøgen, blind og blot, hand maa tykkes sig at være saa viis, som hand allermeest vil. Og just er det de lærde, som endnu mangle retskaffen omvendelse, der stikke i det allergruseligste og farligste bedragerie, ligesom den gang Phariseerne vare de allerblindeste, fordi de havde tænkt, og tillige sagt, de saae. Joh. 9,41. Ligesom den gang de Skriftkloge snakkede og disputerede meget om Loven, ja og meente, de vare meget forstandige i den matematique om Christo, som Israels folk forventede; ligesaa ere der ogsaa i vore dage nok af saadanne, og i sør paa Universiteterne, der, som Lutherus siger i sin fortale over Epistelen til de Romere, ville være Kloge at dømme om troen og gede gierninger, og ere de største daarer, der vore kunde: Saaledes ere der og mange iblant eder, der vel ikke hede lærde, men dog, fordi de saa lange have hørt Guds ord, lade sig trække, de ere meget bequeme til at domme om Loven og Evangelium, og vide ikke, hvor fattige, elendige, nøgne, blinde og blotte endog de ere. De lære altid, og komme dog aldrig til sandheds erkendelse, saasom Paulus siger om saadanne 2 Tim. 3,7. Videnskaben have vel nogle, men derfor give de ikke saa just den Hellig Alands oplysning rum. Thi fordi de ikke vaagne

vaagne op af deres synde-søvn, og ikke lade sig
opvække af deres aandelige død, i det de elste mør-
ket mere, end lyset, hvor kand der da siges, at Christus,
det lysens lys, lyser for dem? Saa meget
des større er Guds vrede over dem, jo mere de for-
agte det sande lys, og ligesom holde deres synne til
derfor. Derfor figer jeg eder, bedrager eder dog
ikke saa jammerlig eders egne siele fra, og tænker
ikke, I derfor ere gode Christne, fordi I fra ung-
dommen op ere blevne underviste i den christelige
lærdom, men omvender eder fra synbens til retfær-
dighedens tjeneste. I maae først sinage Lovens
bitterhed, det er, deraf erkjende eders dybe fordervel-
se og elendighed i synben, føle Guds vrede, og være
ret bedrovet og sorg, fordi man har overtraadt
Guds lov. Maar I da i saadan den sande omven-
delses orden tage eders tilflugt til Christum, saa
skal eders synner for hans for eder udgydede blods
syld blive eder forladne, og I skal da ogsaa komme
til at sinage Lovens lifshighed, i det den Guds fierlig-
hed, som har betoet sig i Christo, bliver udøst i eders
hierter, men I derved opvakte og forte til den sande
fierlighed til Gud og eders næste, og derefter være
velvilling og lystig, til at tiene hver mand, at
lide alting, Gud til villie og lof, der har be-
vist os saadan naade, saasom Lutherus taler
om sagen.

Men for det ander maa jeg, og bekrefte for eder,
I som ere aandelige, eller i sandhed ere blevne deel-
agtige i Christi Aaland, at det er den sande naade,
som I staae udi. Thi Tere de, som ret sinage og
erkjende Kiernen baade af Loven og Evangelium,
hvis

hvis hierter ere oplyste med livets lys, saa at, ligesom
 I Fordum varre mørkhed, saa ere I nu et lys i HErr-
 ren. Bel eder! Men seer til, at I omgaaes, som
 eders kæld er værd, som lysets born. I naadens
 lys erkende I, at I blive salige af naade, ved troen
 til Jesum Christum, og ikke af gierninger, I gle-
 de og troste eder ogsaa alleneste ved Jesum Chri-
 stum eders HErr. I giore ret deri; thi intet kiod
 maa rose sig for Gud. Vor HErrs Jesu Christi
 naade og hans hellige fortjeneste maa al ære gives.
 Men betunker ogsaa, at I paakalde den Fader,
 som vil dømme uden persons anseelse; ja be-
 tenker, at Jere dyre kigbte, nemlig ved Christi
 blod, som det ustraffelige og ubesmitte
 Lam, som gav sig selv for eder, at hand
 maatte forløse eder fra al uretviished, og
 rense sig selv et eyedoms folk, som skulde være
 nidsier til gode gierninger. Erkiende I i sand-
 hed kiernen af Loven og Evangelium, saa lader og-
 saa eders troe skinne som et blus, og værer i eders
 gandske omgengelse, som lys i verden, paa det at
 Guds naade og Christi kraft maa fiendes paa eder,
 og Guds navn maa herliggires ved eder i utallige
 gode frugter.

Beslutnings-Bon.

Gelsigne, HErr Jesu, det ord, som nu
 er forkyndet i dit navn. Plant du en
 sand og levende kundskab i vore hier-
 ter om Loven og Evangelium. Lad din
 sand altid være mægtig over os til vore sie-
 les sande omvendelse til den levende Gud,
 paa

Christi magt paa jorden,
paa det vi maae forloses fra al blindhed, op-
lyses med livets lys, og ved dig bevares
til det evige liv. Amen!

Den 19. Sondag efter Trinit.
Christi magt paa jorden, at forlade
synderne.

Vor HErres JEsu Christi naade og kraft
være mægtig over os i tiid og evighed.
Amen!

Sølfelige i HErren! Det ord Joh. 1, 14.
Vi saae hans herlighed, ja en her-
lighed, som en Renbaarnes af Far-
deren, fuld af naade og sandhed,
fatter alt det i sig, hvad Christus i sine
fornedrings-dage har gjort og talt, og hvori hans
herlighed, at hand inter blot menniske er, men det
evige Ord, som er bleven Kiød, har fremstillet.
Chi alt dette tiente hans disciple dertil, at de ikke
forargedte sig paa hans ringe Skikkelse, men er-
kiende og troede, at hand sandelig var Christus,
den Guds Son, verdens Frelsere. Men denne
troe til Christum blev givet dem til den ende, at de
ved den samme kunde erlange det evige liv i hans
navn. Ligesom nu Christi herlighed har naaet sit
Øyemærke paa dem, som den gang have erklaerd den
samme udi hans gierninger og ord, ligesaa skal og
vi nu rette vore hierter derpaa, at vi ogsaa maae
just derudi see og erklaende samme hans herlighed.
Chi